

לקבלת המערכים בדואר אלקטרוני ללא תשלום, הרשמו באתר: actualia.shiuracher.org

מערכי האקטואליה מופצים ללא תשלום על ידי עמותת שיעור אחר, הפועלת להעצמת תלמידים ולקידום מעורבות של הציבור הישראלי במערכת החינוך. מטרת התכנית להקנות ידע ולעודד את החשיבה הביקורתית דרך דיון בנושאים החדשניים העומדים על סדר היום הציבורי וחשיפה למקורות יהודיים. השיעורים מיועדים להוראת תלמידי חט"ב ותיכון.
כל מערכי השיעור ניתנים להורדה באתר actualia.shiuracher.org. הורדת המערכים מחייבת הרשמה חד-פעמית באתר.
לפעילות נוספת של העמותה – העברת קורסי העשרה על-ידי מתנדבים – בקרו באתר www.shiuracher.org
אין להפיץ את מערכי השיעור לשום גורם תמורת תשלום.

שיעור אחר: גוונים באקטואליה

"נפלו בעת מילוי תפקידם" ... ומהו התפקיד שלנו?

מטרות השיעור

- התלמידים ילמדו על סיפורים אישיים של נופלים במערכות ישראל.
- התלמידים יעסקו בשאלה: מהו תפקידם של החיים כלפי הנופלים ובני משפחותיהם?

הכנה

- הדפסת חוק יום הזיכרון (בנספח) לחלוקה לקבוצות
- הדפסת שני סיפורים אישיים שמובאים בנספח לחלוקה לזוגות.
- ניתן להכין סיפורים אישיים של מספר נופלים, רצוי מבית הספר, ולהדפיסם לחלוקה לקבוצות. אפשר להיעזר באתר משרד הביטחון <http://www.izkor.gov.il/SearchCity.aspx>.
- מחשב ומקרן להקרנת סרט הנצחה של העמותה למורשת הצנחנים (לא חובה)

מהלך השיעור

1. פתיחה

היום נעסוק ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. נכיר סיפורים של מספר חיילים שנפלו בעת מילוי תפקידם.

2. עבודה בקבוצות

חלקו את הכיתה לקבוצות בנות ארבעה-חמישה תלמידים. כל קבוצה תקבל לידיה את חוק יום הזיכרון הקבוצות יתבקשו לענות על השאלות המופיעות בסוף הדף המכיל את חוק יום הזיכרון ולקרוא את הסיפור האישי שקיבלו.

3. דיון במליאה

בקשו מהקבוצות לשתף במליאה:

- מה חשבתם בקבוצה על יום הזיכרון?
- מה דעתכם על דרכי ההנצחה? האם הן מספיקות?

4. עבודה בזוגות

חלקו את הכיתה לזוגות. תנו לכל זוג סיפור אחד משני הסיפורים של הנופלים בנספח (או את אלו שהכנתם מראש).

5. סיפורי נופלים – במליאה

בקשו משני זוגות לספר בקצרה את הסיפור שקראו על חייל שנפל בעת מילוי תפקידו.

שאלו את כולם:

- איך הרגשתם לקרוא סיפור אישי של חייל שנפל?
- האם זה עזר לכם להתחבר יותר ליום הזיכרון? במה?
- האם אתם רוצים לשתף אותנו בסיפור אישי על חייל/ת שאתם מכירים שנפלו בעת מילוי תפקידם?

6. הקרנת סרטון הנצחה

בשלב זה, ניתן להקרין סרט הנצחה מתוך הסרטים שהכינה **העמותה להנחלת מורשת הצנחנים** באתר YNET

או סרטי הנצחה ממקורות אחרים. <http://www.ynet.co.il/home/0,7340,L-7381,00.html>

7. דיון

סיפורים אלה מתארים לנו את אופן נפילתם של חיילים שנפלו בעת מילוי תפקידם בהגנה על אזרחי המדינה. התפקיד אותו מילאו גבה מהם את המחיר הכבד ביותר שיכול אדם לשלם – החיים.

- האם לדעתכם, יש לנו תפקיד כלפי חיילים אלה, כלפי משפחותיהם?
 - **למורה:** שאלה זו מכוונת אל חשיבות מתן הכבוד כלפי הנופלים שבמותם אפשרו לנו את המשך קיומנו.
 - מהם לדעתכם התפקידים שאנו יכולים למלא כלפי הנופלים?
 - מהם התפקידים שאנו יכולים למלא כלפי המשפחות השכולות?
- תשובות אפשריות: לעמוד דום בצפירה, ללכת לטקסים ולהתנהג בהם באופן הולם, לעסוק בהנצחת הנופלים, לעזור למשפחות שכולות (לאחים, להורים), לסייע במיוחד למשפחות שכולות במצוקה.

למורה: ניתן להרחיב את הדיון **לתלמידים בוגרים** בשאלה לגבי השקעת תקציבים ב'חיים' (סיוע למשפחות השכולות) אל מול ה'מתים' (כגון הנצחה, אף כי ניתן לטעון שגם הנצחה במהותה עבור המשפחה).

8. סיכום

ברור לכולנו שהמחיר הכבד ששילמו המשפחות השכולות באובדן יקיריהן כבד מנשוא. הקושי והמצוקה שנלווים לאובדן שכזה הם עצומים ונוראים ודבר לא יוכל להקל על כאב זה. המעט שכולנו יכולים לעשות צריך להתבטא ראשית כל **במתן כבוד לנופלים** כאשר נכבדם בהשתתפות הולמת ומכובדת בטקסי זיכרון. חשוב שנזכור כולנו, כי גם אם אין אנו מכירים באופן אישי את הנופלים, הרי שאנו חבים להם חוב עצום, עד יומנו האחרון, בשל תרומתם להמשך קיומנו במדינה.

קטעים מתוך: "חוק יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל"

ד' באייר – יום הזיכרון

ד' באייר הוא יום זיכרון גבורה ללוחמי צבא הגנה לישראל שנתנו נפשם על הבטחת קיומה של מדינת ישראל וללוחמי מערכות ישראל שנפלו למען תקומת ישראל, להתייחדות עם זכרם ולהעלאת מעשי גבורתם.

דרכי קיום של יום הזיכרון

ביום הזיכרון תהא בכל רחבי המדינה דומייה של שתי דקות, בהן תושבת כל עבודה ותיפסק כל תנועה בדרכים; הדגלים על הבניינים הציבוריים יורדו לחצי התורן; יקוימו אזכרות ועצרות עם; ייערכו טקסי התייחדות במחנות צבא הגנה לישראל ובמוסדות החינוך; תכניות השידורים יביעו את ייחודו של היום.

איסור עינוגים ציבוריים

בליל יום הזיכרון יהיו בתי קפה סגורים מתחילת יום הזיכרון ועד לזריחת השמש למחרתו.

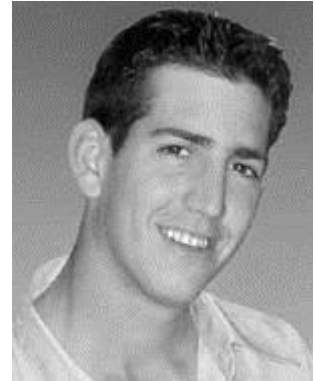
שאלות לקבוצה

1. מה אנו מציינים ביום הזיכרון? מדוע אנו מייחסים חשיבות כל כך רבה ליום זה?
2. כיצד המדינה ואזרחיה מדגישים את חשיבותו של היום הזה?
3. מה דעתכם על דרכים אלו? האם הן מספיקות על מנת להנציח את זכר הנופלים? האם תוכלו לחשוב על דרכים נוספות להדגשת ייחודו של יום זה?

טקס יום הזיכרון לחללי
מערכות ישראל בכותל
המערבי, שנת 1998.

זיו קראוס

בן גילה ונפתלי. נולד ביום ו' בשבט תשמ"ד (9.1.1984) בבית-החולים "הלל יפה" בחדרה. זיו היה הילד השלישי במשפחת קראוס, אח לחן ולמורן הבוגרות ממנו ולשירן אחותו הצעירה.

זיו נולד במלחמת שלום הגליל, כאשר אביו שוחרר משירות המילואים כדי להיות נוכח בלידתו. הוא היה ילד טוב, חייכן, סקרן ואהוב על כולם.

זיו אהב מאוד לעסוק בנגינה ובספורט. תחילה עסק בכדורעף ובהמשך עבר לשחק טניס שולחן והצטיין בריצות למרחקים ארוכים. הוא היה אוהד של קבוצת הכדורעף "הפועל המעפיל" ואוהד שרון של "הפועל תל אביב" בכדורגל. את מדור הספורט קרא באופן קבוע והתמצא גם בענפי ספורט אחרים, כגון טניס וכדורסל.

בנובמבר 2003 התגייס זיו לצה"ל. הוריו ליוו אותו לבקו"ם באיחולי אהבה וברכה לשירות מעניין, ובתקווה שיחזור בשלום הביתה.

זיו החל את אימוני הטירונות בנח"ל בבסיס הטירונות בתל ערד. לפלוגתו הצטרפו גם צעירים יהודים בני גרעינים בחו"ל. זו הייתה פלוגה מיוחדת מבחינת ההרכב וההווי. האימונים היו קשים. זיו הפך לחייל, תוך מאמץ להשתלב מכל הבחינות וגילה בגרות ומנהיגות. את מסע הכומתה סיים בהצטיינות למרות שסבל מבעיות בריאות קשות בכפות רגליו.

עם סיום הטירונות ומסדר הכומתה המרשים באנדרטת הנח"ל, הצטרף זיו לגדוד 50 של הנח"ל ועלה לראשונה עם הפלוגה לפעילות מבצעית בגבול הצפון.

שבועיים לאחר שחגג עם בני משפחתו וחברתו את יום הולדתו העשרים-ואחד, ביום כ"ב בשבט תשס"ה (31.1.2005), בשלהי האינתיפאדה השנייה, נפל זיו בעת מילוי תפקידו בחברון בגדוד 50 של הנח"ל. כך נקטעו כל החלומות והעתיד המבטיח. רב"ט זיו קראוס הובא למנוחות בבית-העלמין בקיבוץ המעפיל. הותיר אחריו הורים ושלוש אחיות, בני משפחה וחברים רבים, שנותרו המומים, כואבים ומיותמים.

שרון מנחם אלמקיאס

בן הזקונים של חנה ודוד. נולד ב 9.10.1981 בעתלית. עוד בילדותו הפך לגאונות המשפחה ולמקור נחת לסובבים אותו וגדל בחממה אוהבת ועוטפת. שרון היה ילד מלא מרץ, רגיש לסביבתו וגומע מן החיים מלוא החופן ובעיקר - חבר נפלא. כאשר בגר, התאפיין בשמחת חיים, בסקרנות בלתי פוסקת לגלות דברים חדשים ובחיוך שובה לבבות שלא מש מפניו.

שרון התגייס לצה"ל, לחטיבת "גולני". גיא, מפקדו, מספר על תקופת הטירונות: "כבר בימים הראשונים שרון התבלט ביחס לשאר: הוא תמיד 'הזיז' את החיילים לעמוד בזמן ובמשימות שהטלנו עליהם, כל הזמן שאל והתעניין בכל מה שלימדנו אותם, השקיע בכל משימה שהוא או המחלקה היו צריכים לבצע ובקיצור-חייל למופת שכל מפקד היה רוצה...למעשה, העזרה שלו לחלשים הייתה לאורך כל הדרך - לא רק באימונים, אלא הוא ידע לשבת אתם בזמן החופשי ולעודד אותם, ולפנות אליי או אל המפקדים בנוגע לחייל מתקשה ולהסב את תשומת לבנו אליו".

בהמשך השתלב בתפקידי פיקוד וקצונה. המסלול המפרך והתובעני שעבר רק העצים את רצונותיו להמשיך ולתרום להגנת ביטחון המדינה, והתמזג בשאיפתו לחנך ולהוביל דור לוחמים.

שנות השירות האינטנסיביות והפעילות המורכבת לא שינו את שרון כהוא זה. בנשמתו נותר שרון אותו אדם רגיש ומפנק הדואג למשפחתו, לחבריו, לפקודיו, הקשוב לרחשי לבם והמפיג את חששותיהם, ויותר מכול מייחל לחופשות הקצרות עם אהובת לבו ענבל.

ביום כ"ח בטבת תשס"ה (9.1.2005), שלושה חודשים לפני שחרורו המיועד מצה"ל, נפל שרון בגזרת הר דב מפגיעת מטען צד שהפעילו מחבלים.

כתב סרן שי, מפקד הפלוגה ששרון היה סגנו: "שרון, רציתי להגיד לך תודה. תודה על כך שהיית אתי ברגעים שמחים ועצובים כאחד. תודה שעזרת לי להקים פלוגה לתפארת, גאוות החטיבה. תודה על כך שבזכות טוב לבך זכיתי להיות אדם טוב יותר. תודה שכיבדת אותי גם אם לא תמיד הסכמת אתי. תודה שדאגת תמיד לשעות השינה שלי וליציאות הביתה. תודה שהקרבת לא מעט מהנוחיות ומטובתך האישית. תודה בשם עשרות חיילים להם עזרת. תודה שחיזקת אותי בזמנים קשים. תודה שגרמת לחייך גם כשהכול נראה אפור. תודה על כך שהיה על מי לסמוך כל הזמן. תודה שסלחת ולא כעסת כשעשיתי טעויות. תודה שעמדת לימיני בכל צעד ושעל. תודה שבזכותך הבנתי מה פשר המלה 'מושלם'. תודה על ייעוץ ברגעים מורכבים ומסובכים. תודה על פרגון אינסופי ומתן מילה טובה על כל דבר. תודה על כך שאמרת יותר 'כן' מאשר 'לא'. תודה שהקרנת שלוה וביטחון עצמי. תודה על אינספור רעיונות, המצאות ושכלולים. תודה על שהוכחת לי צניעות מהי. תודה על שלימדת אותי לדעת מהי חברות נפש אמיתית".